

Posibilități și... imposibilități

Nu-mi mai aduc aminte, din păcate, nici când s-a reprezentat pentru ultima oară la Opera bucureșteană *Otello*, nici când a fost el montat, de către regretații Jean Rînzescu și Roland Laub; n-o voi uita însă niciodată pe Desdemona Teodora Lucaci, chiar dacă nici unul dintre Maurii pe care i-am văzut și ascultat în cele câteva decenii cât s-a jucat acel spectacol nu mi s-a părut la fel de credibil în rol... Oricum, parcă ar fi trecut secole de-atunci, căci n-am mai regăsit în actuala reluare a lui *Otello* (altminteri laudabilă inițiativă a directorului Răzvan Cernat, care intenționează pe bună dreptate să readucă repertoriul teatrului său dincolo de hotarele epocii de mijloc a belcanto-ului italian) nimic din fascinația pe care o exercitau odinioară asupra-mi regia și scenografia acestuia. O coloană purtând în vârf Leul venețian, un portic, un bot de corabie ieșind din culise și niște hârdaie cu plante de un verde nefiresc să fi alcătuit oare tot decorul care, sub luminile atunci măiestru mânuite de către același Ion Cîțîrlă (acum vădind o totală lipsă de inspirație), smulgea publicului ropote de aplauze la deschiderea cortinei? Această mișcare scenică – ba stereotipă, ba haotică – a mulțimii ce așteaptă pe chei, în furtună, sosirea navei pe care o va sărbători apoi prin celebrul "fuoco di gioia", să mă fi putut oare emoționa atunci într-atât? Să zicem că ar fi posibil ca doar lipsa de experiență a tânărului spectator ce eram, coroborată cu nivelul general al regiei de operă de atunci, să fi făcut de neobservat (pentru mine, cel puțin) convenționalul, artificialul, ba chiar și illogicul unor elemente, dar pot să jur că în nici un caz Cassio nu stătea pe scenă țeapăn ca un butuc îmbrăcat în niște haine ridicole și cu nici un chip Desdemona (oricine ar fi fost ea, nu numai Teodora Lucaci, care, cu mult înainte de a părăsi prea timpuriu această lume, părăsise definitiv această țară, pentru una mai caldă și față de artă...) nu cânta tot timpul cu ochii țintă la dirijor și la suflor, ignorându-l pe Otello chiar și când acesta încearcă disperat s-o facă să-l privească măcar o clipă!

E tot atât de posibil, în schimb, ca specta-

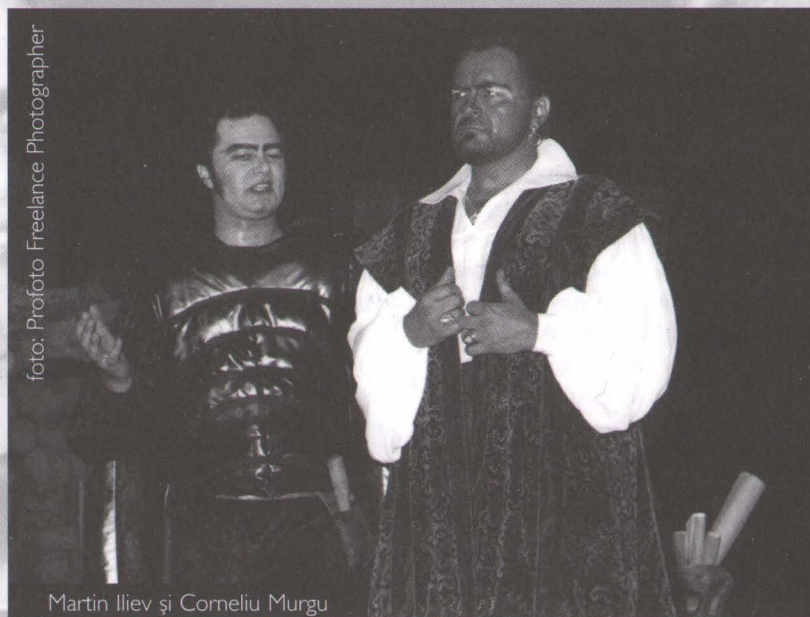

foto: Profoto Freelance Photographer

Martin Iliev și Corneliu Murgu

colul care astăzi se prezintă sub bagheta dirijorului Constantin Petrovici să fie mai bine cântat, în ansamblul său, decât se întâmpla în urmă cu decenii: orchestra este cu adevărat admirabilă (chiar dacă noua structură a fosei o face să sune parcă prea tare, acoperind uneori vocile mai puțin penetrante), corul lui Stelian Olariu stămește entuziasmul dintotdeauna și, cu excepția lui Gabriel Năstase (Cassio), aflat în seara premierei într-o formă vocală nesatisfăcătoare, soliștii "casei" – adică Mariana Colpoș (Desdemona), Dan Dumitrescu (Lodovico), Adrian Ștefănescu (Montano), Adriana Alexandru (Emilia), Nicolae Bratu (Roderigo) și Vicențiu Țăranu (Crainicul) – cântă onorabil (i-am amintit aici nu numai în ordinea importanței în economia partiturii, ci și în ordinea valorii în reprezentația la care am asistat).

Pentru cele două personaje principale ale tragediei – infernal de dificile ca interpretare vocală, e drept – nu s-au putut găsi însă nici în Capitală și nici măcar în restul țării cântăreții capabili să le întrușeze, astfel încât Opera Națională Română a fost nevoită să recurgă la "împrumutul" unor soliști de peste hotare: unul dintre ei (Otello) este tot român (Corneliu Murgu) și duce pe umerii săi încă una dintre premierele actualei stagiuni bucureștene (specta-

colul-coupé *Cavaleria rustică* și *Paițe*); celălalt (Iago) este bulgar (Martin Iliev) și, cu toate că se afla într-o stare de sănătate precară, a salvat *in extremis* premiera, fiind chemat doar cu o zi sau două înainte de reprezentație, când realizatorii spectacolului s-au lămurit, în fine, că baritonul distribuit inițial era în imposibilitate de a face față rolului. Așa încât mă întreb: dacă până la urmă ditamai Opera Națională Română a fost obligată să apeleze tot la cuplul Murgu-Iliev, creat de către Cristian Mihăilescu în al său *Otello* de la Opera din Constanța, nu era mai bine ca teatrul bucureștean să-l invite din capul locului pe același regizor spre a-și relua aici montarea de acum trei ani, realizată în compania scenografei Viorica Petrovici, decât s-o pună pe aceasta ca, împreună cu Adriana Urmușescu, să adune laolaltă rămășițele decorurilor și costumelor lui Roland Laub, iar pe Cristina Cotescu să refacă regia de acum zeci de ani a lui Jean Rînzescu? Într-un asemenea caz, s-ar fi văzut în plus și ce mari artiști sunt Corneliu Murgu și Martin Iliev atunci când răspund solicitărilor unei concepții regizorale logice, moderne și originale, nu se bălăbănesc bezmetici de colo-colo, încercând să umple cumva imensele lacune ale acțiunii scenice...

Luminița Vartolomei